

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2018. év május hó 15. napján tartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

í t é l e t e t:

Az emberölés büntette miatt a vádlott ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 2017. november 29. napján kihirdetett 31.B.1189/2017/26. számú ítéletét megváltoztatja.

A vádlott cselekménye a Btk. 164. § (8) bekezdés II. fordulata szerint minősül.

A vádlott szabadságvesztés büntetésének tartamát 2 (kettő) év 6 (hat) hónapra súlyosítja, a büntetés végrehajtásának felfüggesztésére vonatkozó rendelkezést mellőzi.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A másodfokú eljárásban felmerült 40.880 (negyvenezer-nyolcszáznyolcvan) forint büntügyi költségből 10.880 (tízezer-nyolcszáznyolcvan) forintot a vádlott köteles megfizetni, míg a 30.000 (harmincezer) forint tolmácsdíjat az állam viseli.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

A Fővárosi Törvényszék a 2017. év november hó 29. napján kihirdetett 31.B.1189/2017/26. számú ítéletével a vádlottat testi sértés büntette (Btk. 164. § (1) bekezdés, (3) bekezdés) miatt 1 év 6 hónap szabadságvesztésre és Magyarország területéről 5 évre történő kiutasításra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtását 3 évi próbaidőre felfüggesztette. Rendelkezett a szabadságvesztés utólagos végrehajtása esetén a végrehajtási fokozatról, a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi lehetőségéről, az őrizetben töltött idő beszámításáról, a bűnjelekről, valamint részben kötelezte a vádlottat a felmerült büntügyi költség megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyész az emberölés büntettének megállapítását célzó súlyosabb minősítés, valamint a büntetés súlyosítása végett jelentett be fellebbezést, melyet a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.38/2018/1-I. számú számú átiratában a minősítés kérdésében módosítva, halált okozó testi sértés büntettének megállapítása, és a büntetés súlyosítása érdekében tartotta fenn.

A Fellebbviteli Főügyészség képviselője a nyilvános ülésen az átiratban írtakkal egyezően kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályok megtartásával folytatta le az eljárást, melynek során az angol anyanyelvű terhelt részére tolmács közreműködését, a szükséges okiratok lefordítását biztosította. A feltárt és logikusan értékelt bizonyítékok alapján a tényállást döntő mértékben hibamentesnek ítélte, azonban szükségesnek tartotta az elsőfokú ítélet indokolásából a 12. oldal 2.

bekezdése első két mondatának a tényállásba történő átemelését az okfolyamat megindítására, valamint a vádlotti cselekmény és az eredmény közötti okozati összefüggés fennállására nézve.

A vádlott bűnösségére levont következtetést okszerűnek, azonban a cselekmény minősítését tévesnek találta. Elfogadhatónak tekintette az ölési szándék hiányára, továbbá az okfolyamat vádlott általi elindítására történő elsőfokú következtetést, amely a halálos eredményhez vezetett. Tévesnek értékelte viszont azt az álláspontot, miszerint ez az okfolyamat megszakadt, mivel a vádlott meg sem kísérelt beavatkozni a megindult folyamat leállításába, ellenben a sértett részére a vádlotton kívülálló személyek felajánlották az orvosi segítség hívását, amelyet a sértett elhárított. Az időben alkalmazott szakszerű orvosi beavatkozás a sértett életét megmenthette volna, így ez - az elsőfokú bírósági álláspont szerint - már a vádlott magatartásán kívülálló, kizárólag a sértett magatartására visszavezethető körülmény volt. Ennek az álláspontnak az elfogadása esetén ugyan a vádlott indította el a halálhoz vezető okfolyamatot, mégis mentesülne a halálos eredmény okozása alól a sértett orvosi segítség hívását elhárító magatartása miatt. Tehát a törvényszék nézetének elfogadása esetén a sértett maga felelne saját haláláért, amiért nem vette igénybe az említett lehetőséget. Hivatkozott a BH1993. 591. számú jogesetben, valamint a Kúria Bfv.II.1.734/2016. számú ítéletében írtakra. Az utóbbi jogeset szerint nem szakítja meg az okozati összefüggést, ezért az elkövető felelőssége fennáll a minősített esetért, amennyiben a sértett visszautasítja a műtéti beavatkozást, amellyel valószínűsíthetően elkerülhető lett volna a maradandó fogyatékoság. Ez a sértetti magatartás azonban csupán közreható okként (concausa) vehető figyelembe.

Álláspontja szerint a vizsgált ügyben is ugyanez a helyzet áll fenn; a sértett halálának oka és kiváltója a vádlotti bántalmazás volt, így a helyes minősítés a Btk. 164. § (1) bekezdésébe ütköző és a (8) bekezdés II. fordulata szerint minősülő halált okozó testi sértés büntette. Előadta, hogy az elsőfokú bíróság által alkalmazott büntetés kirívóan enyhe, ami a szabadságvesztés felfüggesztésével teljesen súlytalanná válik. Aláhúzta, hogy a helyes minősítés mellett az irányadó büntetési tételkeret is jelentősen emelkedik, ezért a szabadságvesztés tartamának a középérték körüli felemelésére, és a felfüggesztő rendelkezés mellőzésére tett indítványt.

A védő a nyilvános ülésen kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást helytállóan állapította meg. A törvényszék a feltárt bizonyítékokat körültekintően, a logika szabályainak megfelelően értékelte, és a vádlott cselekményének minősítését is helyesen állapította meg. Mivel a vádlottal szemben kiszabott büntetés is megfelelő, ezért az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

A másodfokú bíróság az ügyészi fellebbezést a Fellebbviteli Főügyészség által módosított tartalom szerint - mind a cselekmény minősítésére, mind a büntetés súlyosítására nézve - megalapozottnak találta.

Az ítéletábra a jogorvoslattal megtámadott határozatot a Be. 348. § (1) bekezdése értelmében a megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül.

Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a perrendi szabályok maradéktalan betartásával folytatta le. Az eljárás tárgyát képező bűncselekmény elbírálása szempontjából releváns bizonyítékokat a lehetséges mértékben feltárta, azokat egyenként és összességében is a logika szabályainak megfelelően értékelte.

Helyesen járt el, amikor a külföldön élő, és a tárgyalás időpontjára Magyarországot elhagyó tanúk személyes meghallgatása helyett e tanúknak a nyomozás során rögzített vallomásait felolvasással tette a tárgyalás anyagává.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a Be. 352. § (1) bekezdésének a) pontjára figyelemmel az iratok tartalma alapján mindössze a Fellebbviteli Főügyészség indítványában írtak szerint az okfolyamat megindítására, a vádlotti cselekmény és az eredmény közötti okozati összefüggés fennállására, továbbá az ütések számára nézve az alábbiak szerint egészítette ki az ítéletét:

A tényállás részének tekintette az elsőfokú ítélet 8. oldalának 3. bekezdéséből az alábbi, a bizonyítékok értékelése körében szereplő részt: a sértett a fején négy rendbeli, az állcsontján egy rendbeli, a jobb mellkasán kettő, a bal mellkasán egy, a jobb és bal vállán ugyancsak egy-egy zúzódást szenvedett, mely sérülések külön-külön erőbehatástól keletkeztek. Ennek megfelelően a vádlott által okozott ütésekben származó sérülések száma elérte a tíz rendbelit. A sértett bal kézfejen rögzített négy, jobb kézfejen rögzített kettő sérülés védekezés közben elszenvedett, további hat rendbeli ütéstől, vagy ütődéstől származott.

Az arcot ért sérülések közepes erejű ütésektől származtak, a nyakon lévő sérülések kis erőbehatásoktól származtak. A mellkast és a végtagokat érő erőbehatások túlnyomórészt kis erejűek voltak, amelyek direkt, illetve indirekt behatásoktól keletkeztek.

A sértett halálához vezető okfolyamatot a vádlott bántalmazása indította el. E bántalmazás során elszenvedett sérülések, köztük a gége vérzéses, vizenyős duzzanata, a pajzsporc törése, a lép tok alatti bevérzése, a tüdő zúzódása, a folyékony mellkasi vérgyülem, valamint a sértett halálának beállta között részoki összefüggés állapítható meg.

(Dr. D.Gy., valamint a Dr. D.K. igazságügyi orvosszakértők szakvéleménye a nyomozati iratok 477-481. oldalai, valamint 21. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 4-10. oldalai)

Amennyiben a sértett a bántalmazás elszenvedését követően közvetlenül, illetve azt követően rövid időn belül (a bántalmazás napján, illetve azt követő napon) szakszerű orvosi ellátásban részesül, reális esély lett volna életének megmentésére. (Dr. D.Gy., valamint a Dr. D.K. igazságügyi orvosszakértők véleménye a nyomozati iratok 683. oldala)

Az előéletben feltüntetett ítélet száma helyesen: 22.B.31.523/2016/3. szám.

Az ekként kiegészített, immár megalapozott tényállás a Be. 352. § (2) bekezdése alapján irányadó volt a fellebbezési eljárásban is.

A tettegesség két helyszínen zajlott, annak lefolyását mindkét helyszínen a vádlotton és a sértetten kívül álló személy is észlelte.

A tettegesség első helyszíne a hostel földszinti közös helyisége, valamint konyha helyisége volt. A sértett bántalmazását a vádlott kezdeményezte, amelynek részben tanúja volt az 1. számú tanú, aki beszámolt a sértett nyakának megfogásáról, megszorításáról, a sértett földre kerüléséről. E tanú észlelte az említetteken túlmenően a sértett ismételt bántalmazását, melynek során a hanghatások alapján a sértett fejének padhoz ütődésére következtetett. Beszámolt a vádlott erőfölényéről. Az 1. számú tanú vallomásának megtétele során érdektelennek mutatkozott, nem mondott többet annál, mint amit látott, hallott, ezért vallomásának elfogadása megalapozottnak tekinthető.

Az 1. számú tanú vallomását G.M.M.R. tanú előadása megerősítette, kiegészítette. A két tanú az események több részletére nézve is egyező tényekről számolt be, nevezetesen a puffanások zajáról, a sértett földre kerüléséről. A sértett a földre esését P.C.G. is észlelte, aki egyébként csak a

verekedés hangját hallotta.

A cselekmény 2. *szakasza* a sértett szobájában zajlott, ekkor G.M.M.R. volt jelen, aki látta, amint a vádlott cipős lábával az ágyban fekvő sértettet a fején megrúgta, illetve taposta. A tanú fogta le a dühöngő vádlottat.

A vádlott általi bántalmazásról hallomásból értesült több személy: J.J.B., P.D.Cs..

Fontos körülmény volt, hogy semmiféle adat nem állt rendelkezésre a sértettnek a vádlotti tettelegességet megelőző, illetve azt követő bántalmazására nézve. Több tanú egyezően nyilatkozott a sértett szája sarkában észlelhető vérző sérülésről (J.J.B., P.C.G.), amely a sértett halálát követően is jól látható maradt.

Az elsőfokú bíróság több tanú egyező vallomása alapján rögzítette azt a tényt is, hogy a sértett az orvosi ellátást visszautasította (N.E., P.D.Cs.). A hostel dolgozói a sértett komoly sérülésének hiányában maguk sem tartották szükségesnek az orvos kihívását, értesítését.

A sérülések leírása, a halál oka, időpontja az orvos szakértői vélemény alapján került megállapításra. A sértett 45 rendbeli erőbehatás eredményeként 54 rendbeli sérülést szenvedett el. A korszövettani vizsgálat szerint a koponyasérüléssel együtt szenvedhette el a gége sérülést, és a lép zúzódást. Szerepet játszott a halálos eredményben a pajzsporc törése, a gége vízenyős duzzanata, a lép bevérzése, a tüdő zúzódása, a folyékony mellkasi vérgyülem.

A DNS szakértői vélemény is megerősítette a cselekmény vádlott általi elkövetését; a sértettől származó mintákon a vádlott DNS mintáját azonosították (nyomozati iratok 559. oldal).

Az elsőfokú bíróság megalapozott indokkal vetette el a védő által csatolt, dr. Sz.G. orvos szakértő által készített szakvélemény alapján dr. Sz.G. szakértőként történő kirendelését, illetve tanúkénti kihallgatására irányuló védői indítványt, és helyesen járt el, amikor az említett véleményt okirati bizonyítékként értékelte. Dr. Sz.G.-nek a halál időpontjára, okára, a sérülések keletkezési idejére nézve tett megállapításait cáfolták a sértett boncolását végző szakértők, akik minden tekintetben megalapozott, megindokolt véleményt adtak, így a magánszakértői vélemény elvetése is okszerű volt. A szövettani vizsgálat alapján is kizárható a dr. Sz. által adott vélemény helyessége.

Az elsőfokú bíróság a már hivatkozott szakértői véleményre, illetve tanúvallomásokra figyelemmel állapította meg a sértett halálában szerepet játszó egyéb, a vádlott magatartásán kívül álló tényezőket, nevezetesen a sértett szívbetegségét, e betegségére véralvadást gátló készítmények tartós szedését, valamint az orvosi ellátás sértett általi elutasítását.

A kiegészítésekkel hiánytalanná vált tényállás alapján az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett a vádlott büntetőjogi felelősségére, tévedett azonban a cselekmény jogi minősítése kapcsán.

Helyesen vetette el az ölésre irányuló szándék megállapíthatóságát. Ilyen szándéokra valóban nem lehetett következtetni a mellüregben felgyülemlett 500 ml vérmennyiség alapján. A bántalmazás módja, az ütések száma, ereje, irányultsága valóban nem utalt arra, hogy a vádlott tudatában akár csak eshetőlegesen felmerült volna a halálos eredmény képze. A pusztá kézzel mért ütések túlnyomórészt kis-közepes erejűek voltak (10 rb.), a sértett több sérülése ellökéstől, földre esésétől, tehát nem direkt bántalmazástól keletkezett. A halált eredményező kemény burok alatti vérzés sem

direkt ütéstől, hanem indirekt módon, a fej padlónak való ütődésétől származott. Ezekre a tényezőkre figyelemmel az ölési szándék elvetése helytálló volt.

Nem osztotta ugyanakkor a másodfokú bíróság a halálos eredmény miatti felelősség hiányának megállapítása tekintetében elfoglalt elsőfokú érvelést.

A több évtized óta töretlen bírói gyakorlat szerint az okozati összefüggés vizsgálata körében elfogadott a feltételek egyenértékűségének (*conditio sine qua non*) tana. Ennek lényege az, hogy minden feltétel ok, amely nélkül a későbbi eredmény nem következett volna be. Abban az esetben, ha az eredményhez vezető kiváltó okhoz az elkövetőtől független további közreható - akár véletlenszerű - ok (*concausa*) társul, az okozati összefüggés nem szakad meg, legfeljebb az okozati kapcsolat lazábbá válik. A közreható okoknak az eredmény bekövetkezésében betöltött jelentőségét a büntetés kiszabása körében kell megfelelő nyomatékkal figyelembe venni (3/2013 BJE. I.5.pont, BH2015.121., BH2008. 206., BH2002. 169., BH1982. 179., BH1997. 564.)

A büntető anyagi jogi értékelés szempontjából jelentőséggel bír a kauzális összefüggések elemzése kapcsán több legfelsőbb bírósági döntés is rámutatott arra, hogy az okfolyamatot elindító tényező (emberi magatartás) büntetőjogi felelősséget megalapozó jelentőségén nem változtat az együttes okként (*concausa*) vagy feltételként közreható körülmények hatása. (EBH 2005. 1291.)

Egy másik esetben a bíróság a terhelt büntetőjogi felelősségét szintén halált okozó testi sértés büntetében állapította meg, mivel az okfolyamatot a vádlott tevőleges magatartása indította el, és ez az okfolyamat nem szakadt meg amiatt, hogy a sértett nem ment orvoshoz, illetve annak sem volt jelentősége, hogy a halál bekövetkeztében az orvosok részéről diagnosztikai tévedés is közrehatott. (BH1993. 7.)

A vizsgált ügyben a fenti jogesetekben szereplő tényezőkkel azonos körülmények voltak feltárhatók.

Az elsőfokú bíróság maga is megállapította azt, hogy a vádlott magatartása indította el a halálhoz vezető okfolyamatot. Ezzel a másodfokú bíróság is egyetértett, és azzal is, hogy a vádlott betegsége, valamint a véralvadást gátló szedése sem mentesíti a vádlottat a felelősség alól. A törvényszék mégis azért állapított meg enyhébb minősítésű, mindössze nyolc napon túl gyógyuló következménnyel járó cselekményt, mivel az oksági folyamatban a vádlott magatartásán kívül álló körülmény is közrehatott, mégpedig a sértett orvosi közreműködést elutasító magatartása. Hivatkozott az elsőfokú bíróság arra is, hogy a nyolc napon belül és túl gyógyuló sérüléseken túlmenő halálos eredmény a sértett magatartása, az orvosi ellátást elutasító viselkedése miatt következett be, amiért a vádlottat felelősség nem terheli.

Ez az álláspont téves. A sértett orvosi ellátást elutasító magatartása ugyanolyan közreható tényezőnek (*concausa*) tekinthető, mint a sértett betegsége, illetve a véralvadást gátló gyógyszerek tartós szedése, amelyeket az elsőfokú bíróság nem tekintett a vádlott felelősségének megállapítását befolyásoló tényezőknak. Tehát a sértett halálához vezető okfolyamatot a vádlott bántalmazása és az attól elszenvedett sérülések indították el, azonban a folyamat kifejlődésében további három tényező, nevezetesen a sértett betegsége, a véralvadást gátló gyógyszerek tartós szedése, valamint az orvosi ellátást elhárító sértetti magatartás is közrehatott, szerepet játszott. A vádlott elkövetési magatartása és a sértett halála közötti okozati összefüggés tehát fennállt, amelyet az említett három tényező, közreható ok egyike sem szakított meg.

A kifejtetteknek megfelelően indokolt volt a minősítés megváltoztatása, és a vádlott cselekményének az eredményhez igazodó Btk. 164. § (8) bekezdés II. fordulata szerint halált okozó testi sértés büntetékénti minősítése.

A vádlott terhére megállapított cselekmény büntetési tételkerete kettőtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, a középérték a Btk. 80. § (2) bekezdése alapján 5 év.

Az elsőfokú bíróság a bűnösségi körülményeket részben tárta fel helyesen, azokat nem kizárólag helyesbíteni kellett, hanem ki is kellett egészíteni.

Kétségtelen enyhítő körülmény volt a vádlott javára a cselekmény elkövetésének idején a büntetlen előélet, azonban e körülmény nyomatékát számottevően mérsékelte az a körülmény, hogy a vádlottat két hónappal később (2016. június 8-án), tehát nem sokkal a jelenleg elbírált cselekmény elkövetését (2016. március 24-25.) követően jogerősen garázdaság miatt pénzbüntetésre ítélték.

További nyomatékos enyhítő körülményként kellett értékelni a sértett halála bekövetkeztében szereppel bíró további tényezőket, nevezetesen a sértett szív betegségét, betegségére tartósan szedett gyógyszerek véralvadásgátló hatását, valamint a sértettnek az orvosi segítséget, beavatkozást hárító magatartását. Ugyanakkor további súlyosító körülményként kellett figyelembe venni a sértett kitartó, több helyszínre is kiterjedő ismételt bántalmazását, továbbá a tettelegesség garázda elkövetési módját.

A cselekmény minősítésének megváltoztatására, az azzal együtt járó súlyosabb büntetési tétel keretre, valamint a helyesbített bűnösségi körülményekre is figyelemmel feltétlen indokolt volt az első fokon kiszabott szabadságvesztés tartamának a súlyosítása. A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elkövetés idején még büntetlen előéletű vádlottal szemben a halálos eredmény bekövetkeztében közreható három tényező együttes szerepe miatt is a büntetési tételkeret alsó határához közelítő - 2 év 6 hónap tartamú - szabadságvesztéssel érhető el a Btk. 79. §-ában szereplő büntetési célok.

Az ügyésznek a büntetés súlyosítására, a középértéket közelítő büntetés kiszabására irányuló fellebbezését tehát a másodfokú bíróság mindössze részben találta megalapozottnak.

A végrehajtandó szabadságvesztés büntetés kiszabása mellett mellőzni kellett a büntetés végrehajtásának felfüggesztésére vonatkozó rendelkezést. Úgy szintén a végrehajtandó szabadságvesztés büntetés alkalmazása miatt a feltételes szabadságra bocsátás, valamint az őrizet beszámítása tekintetében az utólagos végrehajtást kimondó rendelkezést sem lehet irányadónak tekinteni.

A Be. 381. § (1) bekezdése alapján köteles a vádlott a védelmével kapcsolatban a másodfokú eljárásban felmerült bünygyi költség viselésére, míg a tolmácsolással kapcsolatos bünygyi költséget a Be. 339. § (2) alapján az állam viseli.

A kifejtettek figyelemmel a másodfokú bíróság a Fővárosi Törvényszék 31.B.1189/2017/26. számú ítéletét a cselekmény minősítését és a büntetés kiszabását érintő részében a Be. 372. § (1) alapján megváltoztatta, míg egyéb törvényszerű rendelkezéseit a Be. 371. § (1) alapján helybenhagyta.

A másodfokú ítélet elleni további fellebbezés lehetősége a Be. 386. § (1) bekezdése alapján kizárt.

Budapest, 2018. év május hó 15. napján

Dr. Németh Nándor s.k.
a tanács elnöke

Dr. Halász Etelka s.k.
előadó bíró

Dr. Lőrinczy Attila István s.k.
bíró

A Fővárosi Törvényszék 2017. év november hó 29. napján kihirdetett 31.B.1189/2017/26. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla 4.Bf.24/2018/18. számú ítélete folytán 2018. év május hó 15. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Budapest, 2018. május hó 15. napján

Dr. Németh Nándor s.k.
a tanács elnöke